

Complexnummer: 513208

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Algemene Begraafplaats

Aantal complexonderdelen

11

Monumentnummers van complexonderdelen

513209, 513210, 513211, 513212,
513213, 513214, 513215, 513216,
513217, 513218, 527225

Woonplaats

Bussum

Gemeente

Gooise meren

Provincie

Noord-Holland

Locatie van het hoofdobject

Bussum, Algemene begraafplaats, Brediuskwartier

Complexomschrijving

Omschrijving van het complex

BEGRAAFPLAATS, bestaande uit de onderdelen: een BAARHUISJE, een BEGRAAFPLAATSHEK, het GRAFMONUMENT van G.C. Fabius uit 1887, het FAMILIEGRAF van de familie De Roeper, de neogotische GRAFKAPEL van de familie Dudok van Heel uit 1865, het GRAFMONUMENT van J. Mammen, DRIE afzonderlijke GRAFHEKKEN rond zerken van omstreeks 1900, het GRAFMONUMENT van B.J.R. van Hasselt uit omstreeks 1860 en de AANLEG van de begraafplaats.

De Algemene Begraafplaats werd gesticht in 1830 in opdracht van de toenmalige gemeente Naarden aan de straatweg Naarden-Laren op Bussums grondgebied, direct na het betreffende Koninklijk Besluit van 1829. De dertien jaar jonge (onafhankelijk van Naarden) gemeente Bussum had toen nog geen initiatieven genomen om een eigen algemene begraafplaats te stichten. In Bussum woonden toen voornamelijk katholieken die al een eigen begraafplaats hadden. De Algemene Begraafplaats ligt op een rechthoekig terrein aan de Amersfoortsestraatweg, hoek Brediusweg. Bij de overwegend orthogonale aanleg was boomkweker J. Jurrissen betrokken. De Joodse begraafplaats in de noordwestelijke hoek wordt als apart complex beschermd onder nummer 513219 en valt buiten deze complexbescherming.

Het rechthoekige begraafplaatsterrein wordt omgeven door beukenhagen en hoge, oude bomen (beuken, eiken,

kastanjabomen, dennen). Vanuit de entree loopt de hoofdas over de lengterichting naar het baarhuisje aan de westzijde. De hoofdas wordt halverwege gekruist door een dwarspad. Langs de paden staan linden. Links en rechts van de hoofdas in de eerste twee velden aan de oostzijde bevinden zich de bijzondere grafmonumenten. Het merendeel van de grafmonumenten bestaat uit een liggende zerk, omgeven door een ijzeren grafhek. Tussen en om de graven bevindt zich een weelderige begroeiing van kleine bomen (berken, treurwilgen, lijsterbessen), struiken en planten en enkele kleine hagen. Het entreehek bestaat uit twee ijzeren vleugels tussen bakstenen pijlers met natuurstenen bekroning en een ijzeren zijhek. Het baarhuisje is op rechthoekige plattegrond opgetrokken in rode baksteen onder zadeldak, bedekt met zwarte holle pannen. Het neoclassicistische grafmonument van B.J.R. van Hasselt uit omstreeks 1860 heeft de vorm van een obelisk en wordt omsloten door een grafhek. Het neoclassicistische grafmonument van G.C. Fabius uit 1887 bestaat uit een afgebroken zuil op een sokkel en wordt omsloten door een grafhek. Het neoclassicistische familiegraf van de familie De Roeper heeft een grafmonument van een hardstenen kolom op een sokkel met kroonlijst waarop een schaal is geplaatst en wordt omsloten door een grafhek. De neogotische grafkapel van de familie Dudok van Heel uit 1865 staat op een hoog gecementeerd basement en wordt omsloten door een grafhek. Het graf van J. Mammen in de stijl van de Art Nouveau bevat een staande steen aan het hoofd van een vlak van rivierkeien. De drie zerken worden omgeven door ijzeren grafhekken.

Waardering van het complex

Het complex "Algemene Begraafplaats Amersfoortsestraatweg" met bijbehorende onderdelen te Bussum is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische, alsmede funerairhistorische waarde als zeer vroeg, zeldzaam gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een algemene begraafplaats, gesticht in 1830 in opdracht van de gemeente Naarden, met een aantal bijzondere grafmonumenten en een aanleg die een goed voorbeeld is van een ontwikkeling van sober tot meer begoeid .

Monumentnummer*: 513209

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 4 december 2000
Kadaster deel/nr: 82789/149

Complexnummer

513208

Complexnaam

Algemene Begraafplaats

Woonplaats*

Bussum

Gemeente*

Gooise meren

Provincie*

Noord-Holland

Locatiennaam

Bussum

Locatieomschrijving

Algemene begraafplaats, Brediuskwartier

Kadastrale gemeente*

Bussum

Sectie*

B

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

5531

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

BAARHUISJE, behorende tot het complex "Algemene Begraafplaats Amersfoortsestraatweg" te Bussum en uitgevoerd in sobere eclectische bouwtrant in de tweede helft van de 19de eeuw. Het baarhuisje is gesitueerd aan de westzijde van het terrein aan het einde van de hoofdas.

Omschrijving

Het baarhuisje is op rechthoekige plattegrond opgetrokken in rode baksteen op gecementeerde plint onder zadeldak, bedekt met zwarte Hollandse pannen. De dakranden zijn gecementeerd. De voorgevel (O) is opgetrokken in rode en donkergrijze baksteen en kent een verticale indeling door middel van uitgemetselde en terugliggende gevelvlakken. De houten deur onder boogveld, bevindt zich in een uitgemetselde boog in het midden. De randen van het muurvlak zijn uitgemetseld, aan de bovenzijde in getrappt motief. De voorgevel heeft twee zijvleugels met uitgemetselde penanten en getrapte bovenzijden.

In de zijgevels bevindt zich een venster achter diefijzer.

De achtergevel (W) is blind.

Waardering

Het 19de eeuwse baarhuisje is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als gaaf

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bewaard gebleven voorbeeld van een funerair dienstgebouw en als historisch-functioneel onderdeel van het complex "Algemene Begraafplaats Amersfoortsestraatweg" te Bussum.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Baarhuisje

Monumentnummer*: 513210

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 4 december 2000
Kadaster deel/nr: 82788/77

Complexnummer

513208

Complexnaam

Algemene Begraafplaats

*Woonplaats**

Bussum

*Gemeente**

Gooise meren

*Provincie**

Noord-Holland

Locatiennaam

Bussum

Locatieomschrijving

Algemene begraafplaats, Brediuskwartier

*Kadastrale gemeente**

Bussum

*Sectie**

B

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

5531

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

BEGRAAFPLAATSHEK, behorende tot het complex, "Algemene Begraafplaats Amersfoortsestraatweg" te Bussum, gelegen op een rechthoekig terrein aan de Amersfoortse straatweg hoek Brediusweg. Het entreehek staat evenwijdig aan de Amersfoortse straatweg aan de oostzijde van het terrein en dateert uit 1830, tegelijk met de stichting van de begraafplaats.

Omschrijving

Het entreehek naar de algemene begraafplaats bestaat uit twee zware vierkante bakstenen pijlers met teruggemetselde hoekpunten en rijk geprofileerde natuurstenen bekroning. Op de linker pijlerbekroning staat de naam van de stichtende gemeente: "NAARDEN", op de rechter het stichtingsjaar: "ANNO 1830" in verheven zwart gelakte Latijnse kapitalen. De twee ijzeren vleugels van het hekwerk zijn samengesteld uit rond- en platijzer. Aan de linkerzijde bevindt zich een ijzeren hekje voor voetgangers.

Waardering

Het vroeg-19de eeuwse begraafplaatshek is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als gaaf bewaard, historisch-functioneel onderdeel van het complex "Algemene Begraafplaats Amersfoortsestraatweg" te Bussum, gesticht in 1830 in opdracht van de gemeente Naarden.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Begraafplaats en -onderdelen

Begraafplaatshek

Monumentnummer*: 513211

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 4 december 2000
Kadaster deel/nr: 82788/69

Complexnummer

513208

Complexnaam

Algemene Begraafplaats

Woonplaats*

Bussum

Gemeente*

Gooise meren

Provincie*

Noord-Holland

Locatiennaam

Bussum

Locatieomschrijving

Algemene begraafplaats, Brediuskwartier

Kadastrale gemeente*

Bussum

Sectie*

B

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

5531

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

GRAFMONUMENT, opgericht tot nagedachtenis van G.C. Fabius in neoclassicistische stijl uit 1887, behorende tot het complex "Algemene Begraafplaats Amersfoortsestraatweg" te Bussum. G.C. Fabius was burgemeester van Naarden en Muiden.

Omschrijving

Het grafmonument meet 216x114x254cm en is opgebouwd uit een rechthoekig vak -afgezet met rechte hardstenen banden met op de hoekpunten hardstenen neuten waarop de stijlen van het ijzeren grafhek staan-, een kleine, dunne, iets hellend geplaatste hardstenen steen met getoogde bovenzijde en in verheven Latijns kapitaal de tekst: "HIER RUST/GERI/6 DEC. 1885-27 JUNI 1887/A.P. FABIUS-BEUDEKER/9 FEBR. 1827-31 JAN 1905", en een afgebroken zuil op een vierkante, rijk geprofileerde sokkel. Op de sokkel is aan de voorzijde een witmarmere plaat bevestigd waarop een tekst is aangebracht in zwart gelakt verdiept Latijns kapitaal: "TER NAGEDACHTENIS/VAN/G.C. FABIUS/GEB: 15 FEBRUARI 1815/BURGEMEESTER VAN NAARDEN EN MUIDEN/1 JAN: 1865-29 APRIL 1887/DE BURGERIJ". Het grafhek, 97 cm. hoog, bevat vier rondijzeren hoekstijlen, bekroond met granaatappels. Smeedijzeren liggers en diagonalen verbinden de hoekstijlen. Op de kruising van de diagonalen is een gietijzeren rozet aangebracht.

Waardering

Het grafmonument voor oud-burgemeester G.C. Fabius is van algemeen belang wegens cultuur- en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

architectuurhistorische waarde als kenmerkend en gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een neoclassicistisch grafmonument uit het vierde kwart van de 19de eeuw en als beeldbepalend onderdeel van het complex "Algemene Begraafplaats Amersfoortsestraatweg" te Bussum.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafmonument

Monumentnummer*: 513212

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 4 december 2000
Kadaster deel/nr: 82788/179

Complexnummer

513208

Complexnaam

Algemene Begraafplaats

Woonplaats*

Bussum

Gemeente*

Gooise meren

Provincie*

Noord-Holland

Locatiennaam

Bussum

Locatieomschrijving

Algemene begraafplaats, Brediuskwartier

Kadastrale gemeente*

Bussum

Sectie*

B

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

5531

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

GRAFMONUMENT, opgericht tot nagedachtenis van de familie De Roeper in neoclassicistische stijl uit de tweede helft van de 19de eeuw, behorende tot het complex "Algemene Begraafplaats Amersfoortse straatweg" te Bussum. Binnen het grafhek staan aan weerszijden van het grafmonument twee berken.

Omschrijving

Het familiegraf meet 583x483x450cm en is opgebouwd uit een rechthoekig vak -afgezet met bakstenen banden met op de hoekpunten hardstenen neuten waarop de stijlen van het ijzeren grafhek staan-, een grote, rechthoekige hardstenen zerk met omlopend kwartrond profiel op een lage uitstekende plint, geheel met mos begroeid, en een hoge, rechthoekige hardstenen kolom op een geprofileerde rechthoekige sokkel, bekroond door een kroonlijst. Op de kolom staat een hardstenen schaal op rechte sokkel. Op het voorvlak van de kolom zijn axiaal en iets schuin geplaatst twee wapenschilden. Op het linkerschild een man te paard en een trompet, op het rechterschild een schaap en drie sterren. Onder deze schilden staat in verheven Latijns kapitaal de naam: "DE ROEPER"; onderaan op de kolom staat: "R.I.P.". Op de vier hoekpunten van de kolom bevinden zich gekeerde toortsen. Tussen de zerk en de kolom bevindt zich een liggende steen waarop een marmeren kussen met kwasten op de hoeken is geplaatst. Op dit kussen ligt een marmeren rouwkrans van rozen met strik. Het grafhek, 116 cm. hoog, is opgebouwd uit ronde stijlen met een spitse punt, verbonden door twee ijzeren strippen.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het familiegrafmonument voor de familie De Roeper is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als kenmerkend en gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een neoclassicistisch grafmonument uit de tweede helft van de 19de eeuw en als beeldbepalend onderdeel van het complex "Algemene Begraafplaats Amersfoortse straatweg" te Bussum.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Graf

Monumentnummer*: 513213

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 4 december 2000
Kadaster deel/nr: 82788/162

Complexnummer

513208

Complexnaam

Algemene Begraafplaats

*Woonplaats**

Bussum

*Gemeente**

Gooise meren

*Provincie**

Noord-Holland

Locatiennaam

Bussum

Locatieomschrijving

Algemene begraafplaats, Brediuskwartier

*Kadastrale gemeente**

Bussum

*Sectie**

B

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

5531

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

GRAFMONUMENT, opgericht tot nagedachtenis van de familie Dudok van Heel in neogotische stijl uit 1865, behorende tot het complex "Algemene Begraafplaats Amersfoortse straatweg" te Bussum.

Omschrijving

Het familiegraf bestaat uit een rechthoekig vak van 10x5 m, afgezet met bakstenen banden met op de hoekpunten hardstenen neuten waarop de stijlen van het ijzeren grafhek staan en een grote, neogotische grafkapel van 230x230x580cm. De kapel staat op een hoog gecementeerd basement en heeft gepleisterde gevels met gestucte neogotische ornamentiek. Op de kruising van de dakvlakken staat een afgeknotte, achtkantige spits met bronzen gedrapeerde doek.

De westgevel bevat een, niet oorspronkelijke, dubbele deur die toegang geeft tot de grafkelder.

De oostgevel bevat vlak onder de topgevel het familiewapen waarboven een gevleugelde helm. Links van het wapenschild staat de tekst: "JOH XI", en rechts: "VERS 25". Onder het wapenschild is een rechthoekig tekstbord bevestigd, waarop in verdiept Latijns kapitaal de tekst: "IK GOD/DE OPSTANDING EN HET LEVEN/DIE IN MIJ GELOOFT/ZAL LEVEN AL WARE HIJ/OOK GESTORVEN/GRAFKAPEL/VAN/DE FAMILIE/DUDOK VAN HEEL/ANNO 1865". Op de linker pinnakel is een doodshoofd geplaatst met gekruisde beenderen waaronder de tekst: "MEMENTO", met daaronder een omhooggerichte toorts. Op de rechter pinnakel is ook een doodshoofd met gekruisde beenderen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

geplaatst waaronder de tekst: "MORI", met daaronder een omgekeerde toorts.

De noord- en zuidgevel zijn identiek en bevatten onder de topgevel een staartbijtende slang met daarbinnen een gevleugelde zandloper. Onder dit rouwattribuut bevindt zich een rechthoekig tekstbord met een reeks van familienamen. Het zware gietijzeren grafhek bevat aan de bovenzijde neogotische spitsbogen. Aan de westzijde staan gietijzeren pijlers met een topgeveltje met vierpas, geflankeerd door een pinnakeltje, waartussen het toegangshek.

Waardering

Het grafmonument voor de familie Dudok van Heel is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als kenmerkend en gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een neogotische familiegrafkapel met bijbehorende onderdelen uit de tweede helft van de 19e eeuw en als beeldbepalend onderdeel van het complex "Algemene Begraafplaats Amersfoortse straatweg" te Bussum.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Graf

Monumentnummer*: 513214

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 4 december 2000
Kadaster deel/nr: 82788/144

Complexnummer

513208

Complexnaam

Algemene Begraafplaats

Woonplaats*

Bussum

Gemeente*

Gooise meren

Provincie*

Noord-Holland

Locatiennaam

Bussum

Locatieomschrijving

Algemene begraafplaats, Brediuskwartier

Kadastrale gemeente*

Bussum

Sectie*

B

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

5531

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

GRAFMONUMENT, opgericht tot nagedachtenis van de kunstenaar J. Mammen in de stijl van de Art Nouveau uit 1922, behorende tot het complex "Algemene Begraafplaats Amersfoortsestraatweg" te Bussum.

Omschrijving

Het grafmonument bestaat uit een rechthoekig vak van 170x100cm, afgezet met middelgrote rivierkeien en een staande zandstenen zerk van 162x75x14cm met halfronde bovenzijde. De ornamentiek en funeraire symbolen op de zerk worden gevormd door een uil die in het midden door de ronding heen steekt, twee axiaal geplaatste zandlopers op de grens van de halve cirkel en het rechthoekige vlak van de steen en een ossekop met schild tussen de zandlopers. De zijden van de zerk zijn voorzien van een gehouwen rondboogfries. In de steen is een rechthoekig verdiept vlak uitgespaard, omsloten door een rand van koper waarin de tekst in verheven kapitaal: "J.MAMMEN/21 SEPT 3 MEI/1864 1922/DE KUNST IS LANG/HET LEVEN KORT/ZIJN DANKBARE VRIENDEN". Onder dit vak bevinden zich nog twee vakken met de tekst in verdiept Latijns kapitaal: "J.C. MAMMEN-SIKKING/GEB-19 MAART 1866/OVERL-22 MAART 1947; JAN MAMMEN/GEB-27 APRIL 1899/OVERL-10 DECEMBER 1978".

Waardering

Het grafmonument voor J. Mammen is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als kenmerkend en gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een grafmonument in de stijl van de Art Nouveau uit de eerste helft van de 20ste eeuw en als beeldbepalend onderdeel van het complex "Algemene Begraafplaats

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Amersfoortsestraatweg" te Bussum.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafmonument

Monumentnummer*: 513215

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 4 december 2000
Kadaster deel/nr: 82788/117

Complexnummer

513208

Complexnaam

Algemene Begraafplaats

*Woonplaats**

Bussum

*Gemeente**

Gooise meren

*Provincie**

Noord-Holland

Locatiennaam

Bussum

Locatieomschrijving

Algemene begraafplaats, Brediuskwartier

*Kadastrale gemeente**

Bussum

*Sectie**

B

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

5531

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

Omstreeks de eeuwwisseling vervaardigd ijzeren GRAFHEK, behorende tot het complex "Algemene Begraafplaats Amersfoortsestraatweg" te Bussum.

Omschrijving

Het ijzeren grafhek, 91 cm hoog, is geplaatst rond een hardstenen zerk van 215x86 cm waarvan de tekst niet meer leesbaar is. Het grafhek is samengesteld uit eenvoudige ronde hoekstijlen die onderling verbonden worden door liggers en diagonalen die in het midden doorbroken worden door een ovaal. Tegen het ovaal is een gietijzeren ensemble van rouwattributen aangebracht, bestaande uit twee gekruiste zeisen en een staartbijtende slang temidden waarvan een gevleugelde zandloper is geplaatst.

Waardering

Het ijzeren grafhek, met funeraire symbolen gedecoreerd, is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als karakteristiek en gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een ijzeren grafhek van rond de eeuwwisseling en als beeldbepalend onderdeel van het complex "Algemene Begraafplaats Amersfoortsestraatweg" te Bussum.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Begraafplaats en -onderdelen

Grafhek

Monumentnummer*: 513216

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 4 december 2000
Kadaster deel/nr: 82788/19

Complexnummer

513208

Complexnaam

Algemene Begraafplaats

*Woonplaats**

Bussum

*Gemeente**

Gooise meren

*Provincie**

Noord-Holland

Locatiennaam

Bussum

Locatieomschrijving

Algemene begraafplaats, Brediuskwartier

*Kadastrale gemeente**

Bussum

*Sectie**

B

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

5531

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

Omstreeks de eeuwwisseling vervaardigd ijzeren GRAFHEK, behorende tot het complex "Algemene Begraafplaats Amersfoortsestraatweg" te Bussum.

Omschrijving

Ijzeren grafhek, 96cm hoog, is geplaatst rondom een hardstenen zerk, waarvan de tekst niet meer leesbaar is, in een rechthoekig vak van 222x95cm, afgezet met bakstenen banden met op de hoekpunten hardstenen neuten waarop de hoekstijlen van het grafhek bevestigd zijn. Het grafhek is samengesteld uit eenvoudige ronde hoekstijlen, bekroond door een granaatappel en onderling verbonden door ijzeren stripjes. In de lengterichting zijn de hoekstijlen verbonden door regels, diagonalen en een ruitvorm. De diagonalen worden in het midden doorbroken door een ovaal. Tegen dit ovaal is een gietijzeren ensemble van rouwattributen aangebracht, bestaande uit twee gekruisde zeisen (waarvan alleen de steel nog aanwezig is), een staartbijtende slang temidden waarvan een gevleugelde zandloper is geplaatst. In de breedterichting (kopse kanten) zijn de hoekstijlen verbonden door regels waarbinnen een ruitvorm geplaatst is. In deze ruitvorm is een ensemble geplaatst van twee gekruisde omgekeerde toortsen met een staartbijtende slang in het midden.

Waardering

Het ijzeren grafhek, met funeraire symbolen gedecoreerd, is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als karakteristiek en gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een ijzeren grafhek van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

omstreeks de eeuwwisseling en als beeldbepalend onderdeel van het complex "Algemene Begraafplaats Amersfoortsestraatweg" te Bussum.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafhek

Monumentnummer*: 513217

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 4 december 2000
Kadaster deel/nr: 82788/11

Complexnummer

513208

Complexnaam

Algemene Begraafplaats

Woonplaats*

Bussum

Gemeente*

Gooise meren

Provincie*

Noord-Holland

Locatiennaam

Bussum

Locatieomschrijving

Algemene begraafplaats, Brediuskwartier

Kadastrale gemeente*

Bussum

Sectie*

B

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

5531

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

Omstreeks de eeuwwisseling vervaardigd ijzeren GRAFHEK, behorende tot het complex "Algemene Begraafplaats Amersfoortsestraatweg" te Bussum. Omschrijving

Het ijzeren grafhek, 100 cm hoog, is geplaatst rondom een hardstenen zerk, waarvan de tekst niet meer leesbaar is, in een rechthoekig vak van 225x130cm, afgezet met hardstenen banden met op de hoekpunten hardstenen neuten waarop de hoekstijlen van het grafhek bevestigd zijn. Het grafhek is samengesteld uit eenvoudige ronde hoekstijlen, bekroond door een gietijzeren granaatappel en onderling verbonden door rondijzeren regels en vierkantijzeren diagonalen. De aansluiting van de diagonalen in de hoeken vindt plaats met gekruld platijzer. De diagonalen worden in het midden doorbroken door een ovaal waarbinnen zich een gietijzeren gevleugelde zandloper bevindt.

Waardering

Het ijzeren grafhek, met funeraire symbolen gedecoreerd, is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als karakteristiek en gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een ijzeren grafhek van omstreeks de eeuwwisseling en als beeldbepalend onderdeel van het complex "Algemene Begraafplaats Amersfoortsestraatweg" te Bussum.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafhek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 513218

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 4 december 2000
Kadaster deel/nr: 82788/4

Complexnummer

513208

Complexnaam

Algemene Begraafplaats

*Woonplaats**

Bussum

*Gemeente**

Gooise meren

*Provincie**

Noord-Holland

Locatiennaam

Bussum

Locatieomschrijving

Algemene begraafplaats, Brediuskwartier

*Kadastrale gemeente**

Bussum

*Sectie**

B

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

5531

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

GRAFMONUMENT, opgericht tot nagedachtenis van B.J.R. van Hasselt in neo-classicistische stijl uit omstreeks 1860, behorende tot het complex "Algemene begraafplaats Amersfoortsestraatweg" te Bussum. B.J.R. van Hasselt was oud-burgemeester en med. doctor te Naarden.

Omschrijving

Het grafmonument meet 216x192x245cm en bestaat uit een rechthoekig vak, afgezet met banden van baksteen met op de hoekpunten natuurstenen neuten waarop de stijlen van het ijzeren grafhek staan, en een obelisk op een bakstenen sokkel. De obelisk is aan de top voorzien van een beeldhouwde gedrapeerde doek die aan de voorzijde is opengetrokken. Op deze plaats is een beeldhouwde versiering zichtbaar in de vorm van een aesculaap met een bloem links en twijgen rechts. Daaronder is tekst aangebracht in verdiept zwart gelakt Latijns kapitaal: "TER NAGEDACHTENIS VAN/B.J.R. VAN HASSELT/OUDE-BURGEMEESTER/EN MED. DOCTOR/TE NAARDEN/OVERL. "1 DEC. 186?". waaronder een halve eiken takkenkrans is beeldhouwd. Op de geprofileerde sokkel is de tekst aangebracht: "DOOR ZIJNE VRIENDEN". Het grafhek, 86 cm. hoog, bevat vier rijk versierde gietijzeren hoekstijlen, bekroond met granaatappels. Smeedijzeren liggers en diagonalen verbinden de hoekstijlen. In het hart van de vier vlakken bevindt zich een ovaal met gietijzeren funeraire ornamenten zoals een staartbijtende slang op de ovaalvorm, een vliegende zandloper in de ovaalvorm en twee gekruisde zeisen waarvan alleen nog de stelen aanwezig zijn diagonaal achter de ovaal.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

Het grafmonument voor oud-burgemeester B.J.R. van Hasselt is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als kenmerkend en gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een neoclassicistisch grafmonument uit het derde kwart van de 19de eeuw en als beeldbepalend onderdeel van het complex "Algemene Begraafplaats Amersfoortsestraatweg" te Bussum.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafmonument

Monumentnummer*: 527225

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 24 januari 2006
Kadaster deel/nr: 82729/87

*Monumentnaam***

Begraafplaats

Complexnummer

513208

Complexnaam

Algemene Begraafplaats

*Woonplaats**

Bussum

*Gemeente**

Gooise meren

*Provincie**

Noord-Holland

Locatiennaam

Bussum

Locatieomschrijving

Bij Amersfoortsestraatweg 13

*Kadastrale gemeente**

Bussum

*Sectie**

B

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

5531

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

AANLEG van de Algemene Begraafplaats Naarden aan de Amersfoortsestraatweg in Bussum, daterend uit 1830. De begraafplaats beslaat ruim anderhalve hectare, is rechthoekig van vorm en wordt aan alle zijden omgeven door hoge bomen en struiken. Het terrein wordt aan de kant van de ingang, de oostzijde, begrensd door de Amersfoortsestraatweg met ventweg (voormalige rijksweg A1), aan de noordwest zijde door een strook bosplantsoen waarin een fietspad is opgenomen met daar achter de Brediusweg, in het zuidwesten door het terrein van de Montessorischool en aan de zuidoost zijde loopt een zandpad, het Nicolaas Beetspad. Aan de andere kant van dit pad ligt de Rooms Katholieke begraafplaats van Naarden.

Naar aanleiding van het Koninklijk Besluit van 18 mei 1825, dat nog langer begraven binnen de bebouwde kom en in kerken verbod, gaven Provinciale Staten van Noord-Holland in 1827 de gemeente Naarden de opdracht "een geschikt kerkhof buiten de stad aan te leggen". De datum waarop de begraafplaats klaar moest zijn, werd vastgesteld op 1 mei 1830. Voor 560,- gulden werd een bosperceel aangekocht ter grootte van 1 bunder en 67 roeden, ongeveer anderhalve hectare. Het perceel was gelegen op de Bussumse Eng aan de toenmalige straatweg van Naarden naar Laren (Amersfoortsestraatweg). Het stuk grond lag op hoge zandgrond op ruim 1300 meter buiten de vesting. Daarmee lag de beoogde begraafplaats buiten de gordel van 300 roeden (1130 meter) die nodig

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

was om een goed schootsveld vanaf de vesting te kunnen hebben. Dit zogenaamde glacis diende volgens de zogeheten kringenwet vrij te blijven van permanente bebouwing. Men stond alleen houten bebouwing binnen het schootsveld toe. Aan de doorgaande weg werd een toegangshek gebouwd. Aan het eind van de hoofdas werd een baarhuisje gebouwd, dat later vervangen werd door het huidige baarhuisje.

Boomkweker J. Jurrissen was betrokken bij de levering van bomen voor de formele en sobere aanleg. Men verdeelde het beschikbare terrein in twee grafvelden, één voor de hervormde gemeenschap en één voor de katholieken, gescheiden door een brede hoofdas. Hoe die velden precies gelegen hebben is tot nu toe nog niet achterhaald. Voor de joodse ingezetenen werd op de noordwestelijke hoek een aparte begraafplaats gerealiseerd. Zij kregen het recht van overpad van de ingang van de algemene begraafplaats aan de Amersfoortsestraatweg naar hun eigen toegangshek. Halverwege de hoofdas loopt een dwarspad waardoor de begraafplaats een duidelijke kruisvorm kreeg. De hoofdas eindigt bij het baarhuisje aan de westzijde.

In 1830 werden de eerste grafvelden, Blok I en II, in gebruik genomen. Bij Blok I zijn de grafstenen van de graven aaneengesloten aangebracht als bij een kerkvloer geplaveid met zerken. Bij Blok II is men aanvankelijk ook zo te werk gegaan, maar hier zijn in een later stadium grafrijen om en om geruimd, waardoor paden tussen de rijen zijn ontstaan. Door deze ruiming zijn in dit blok alle graven gemakkelijker bereikbaar geworden en verviel de noodzaak om andere zerken te betreden. In 1916 is Blok III aangelegd naar de mode van die tijd in de zogenaamde nieuwe architectonische tuinstijl. Dit blok is onderverdeeld in zogenaamde kamers. Hof C, D en F zijn van elkaar gescheiden door taxushagen. Ook aan de buitenkant van de hoven liggen rijen graven. Aan de overkant van Blok III zijn in dezelfde tijd dwars op de hoofdlaan taxushagen geplant met daartussen huurgraven (Blok IV). De grootste wijziging van de begraafplaats vond plaats in 1938. Toen werd een lange strook grond buiten de oorspronkelijke uitleg bij de begraafplaats getrokken. De smalle strook langs Blok II bood ruimte aan twee rijen graven (Blok V). Dit deel werd van Blok II gescheiden door de beukenhaag die oorspronkelijk de afscheiding van de begraafplaats vormde. In dezelfde tijd werd de indeling van Blok IV zodanig gewijzigd dat door het verplaatsen van taxushagen, ten koste van huurgraven, meer ruimte werd gecreëerd voor kindergraven en eigen graven. De behoefte aan uitbreiding van de begraafplaats werd steeds groter maar de realisatie daarvan was niet mogelijk. Ten noorden lag de katholieke begraafplaats en de bebouwing van Bussum was inmiddels zo ver opgerukt dat ook aan de andere zijden geen uitbreiding meer mogelijk was. Het bijtrekken van de strook langs blok II was de laatste mogelijkheid. De gemeente Naarden had al in 1937 een locatie voor de nieuwe begraafplaats gevonden, gelegen ten zuiden van Oud Valkeveen. Pas in 1944 werd de nieuwe algemene begraafplaats van Naarden in gebruik genomen. Op de oude begraafplaats vonden daarna, op een enkele uitzondering na, alleen nog bijzettingen plaats in eigen graven.

In 1882 werd het traject van de Gooische Stoomtram van Amsterdam via Naarden naar Laren langs de begraafplaats aangelegd. De tramrails werd tussen de weg en de begraafplaats gelegd. Hierdoor werd de op- en afrit halverwege door het spoor gekruist. Na het opheffen van de tram in 1942 is ter plekke een brede ventweg aangelegd en is het toegangspad tot de begraafplaats met de helft ingekort. De oude op- en afrit werd omgebouwd tot een keulus met in het midden een klein plantsoen.

De begraafplaats is afgeschermd door een dichte groene rand. In de rand is deels nog de beukenhaag te herkennen, maar het beeld wordt overwegend bepaald door hoge, oude bomen (beuken, eiken, berken, kastanjabomen en dennen). Ook op de begraafplaats zelf wordt het beeld bepaald door veel groen. De hoofdlaan wordt omzoomd door lindes, maar deze omzoming is niet meer volledig intact. In de loop der tijd zijn enkele lindes vervangen door

lariksen. Eind 20ste eeuw zijn langs de hoofdas de aarden walletjes opnieuw beplant met klimop, een beplanting die ook in het originele ontwerp was opgenomen, maar die in de loop der jaren voor een groot deel was verdwenen. De ooit zo open velden zijn door uitgegroeide grafbeplanting (waaronder fraaie treurboompjes) en allerlei ongewenst en veel opslag van Amerikaanse vogelkers, esdoorn, lijsterbes en eik behoorlijk veranderd. Ook klimop, andere lagere begroeiing en mossen tieren welig. Dit alles maakt dat de begraafplaats een 'vriendelijker' impressie geeft dan wellicht bij het formeel en sober aangelegd ontwerp beoogd werd.

Waardering

De AANLEG van de "Algemene Begraafplaats Amersfoortsestraatweg" te Bussum is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische, alsmede tuin- en funerairhistorische waarde als vroeg voorbeeld van een algemene begraafplaats met een formele en sobere aanleg. De nog goed herkenbare formele aanleg kan gezien worden als tegenhanger van de vele landschappelijk aangelegde stadsbegraafplaatsen uit die tijd.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Begraafplaats